

Relacja z seminarium naukowego „Polowanie w XXI wieku. »Dobrzy myśliwi« i »złe bobry«, czyli aporie cywilizacji”

19 stycznia 2017 r. w Katowicach odbyło się seminarium naukowe poświęcone problematyce łowieckiej w ramach Laboratorium Animal Studies - Trzecia Kultura przy Wydziale Filologicznym Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Śląskiego.

19 stycznia 2017 r. w Katowicach odbyło się seminarium naukowe poświęcone problematyce łowieckiej w ramach Laboratorium Animal Studies - Trzecia Kultura przy Wydziale Filologicznym Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Śląskiego. Uczestnicy seminarium - naukowcy z wiodących ośrodków akademickich naszego kraju - zachęcali do głębokiej refleksji nad rolą łowiectwa we współczesnych czasach. [Patronat medialny nad seminarium objął Miesięcznik Dzikie Życie.](#)

Prof. Andrzej Elżanowski z Uniwersytetu Warszawskiego dokonał gruntownej analizy motywów myśliwych w kontekście kwestii etycznych. **Prof. Piotr Skubała** z Uniwersytetu Śląskiego odwołał się do opisywanych przez współczesną ekologię zasad funkcjonowania sieci życia, dyskredytując tym samym przedstawiane przez myśliwych powody zarządzania populacjami zwierząt. W podobnym tonie zaprezentował swoje wystąpienie **prof. Przemysław Chylarecki** z Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, który wskazał na rozdźwięk między współczesnym łowiectwem a podstawową wiedzą przyrodniczą na temat gatunków i siedlisk.

Szczególnie interesującymi wnioskami podzieliła się **dr hab. Hanna Mamzer** z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, która zwróciła uwagę na zależność między lękiem przed przyrodą (w tym zwierzętami łownymi) a skłonnością do nadmiernego kontrolowania procesów przyrodniczych w oparciu np. o gospodarkę łowiecką. Wówczas narracja myśliwska wskazująca jakoby konieczna była ingerencja w przyrodę poprzez odstrzał zwierząt jawi się jako szczególna socjotechnika: wpięrow należy wzbudzić lęk przed przyrodą, a następnie z przyzwoleniem społecznym zabijać zwierzęta, przywracając poczucie bezpieczeństwa. Na podobną zależność wskazywał **dr Ryszard Kulik** z Pracowni na rzecz Wszystkich Istot, podkreślając istnienie błędnego koła: im bardziej boimy się przyrody, tym bardziej chcemy ją kontrolować i tym samym coraz bardziej się jej boimy. Zatem cywilizacja (również w wymiarze łowiectwa) jawi się jako sposób na rozwiązywanie problemów powodowanych przez... cywilizację.

Krytyczne spojrzenie na myślistwo - szczególnie w wymiarze etycznym - może być oparte między innymi o etykę poszanowania życia Alberta Schweitzera. **Dr hab. Dorota Probuska** z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie argumentowała, że poszanowanie życia stanowiące istotę tej etyki stoi w sprzeczności z myśliwską praktyką. Dylematy etyczne są obecne nie tylko we współcześnie prowadzonym dyskursie na temat łowiectwa, ale także w dziełach literackich, w których bohaterowie zmagają się z wyrzutami sumienia i poczuciem winy związanymi z zabijaniem zwierząt. Tropieniem tych szczególnych śladów w literaturze rosyjskiej zajęła się **dr hab. Justyna Tymieniecka-Suchanek z Uniwersytetu Śląskiego.**

Dariusz Gzyra z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na to, że polują nie tylko mężczyźni a w niektórych krajach zachodnich odsetek polujących kobiet dochodzi do 20%. **Karolina Gil** oraz **Marek Suska** z Uniwersytetu Śląskiego przeanalizowali proponowane zmiany w prawie łowieckim, krytycznie odnosząc się zarówno do propozycji

seminarium wyraziło swoje stanowisko na ten temat. Kontrowersje wzbudził przede wszystkim szeroki zakres zmian zaproponowanych przez organizacje pozarządowe. Uczestnicy zastanawiali się, czy obecnie jest odpowiedni moment, by wprowadzać do noweli ustawy tak wiele i tak daleko idących zmian dotyczących łowiectwa.

Przebieg seminarium uwidoczniał zdecydowany sprzeciw znaczącej części środowiska naukowego wobec współcześnie funkcjonującej gospodarki łowieckiej. W wystąpieniach oraz dyskusjach wskazywano, że myślistwo jest działaniem wątpliwym etycznie, nie ma rzetelnego oparcia w wiedzy przyrodniczej (brak ocen oddziaływania myślistwa na gatunki łowne i środowisko), narusza naturalne mechanizmy samoregulacji przyrody, podtrzymuje lęk przed przyrodą, a także propaguje wśród społeczeństwa (w tym wśród dzieci) kulturę zabijania. Rosnący sprzeciw społeczny wobec anachronicznego modelu łowiectwa jest wyraźnym ostrzeżeniem dla polityków oraz samych myśliwych, którzy w arogancki sposób ignorują społeczny głos w kwestii cywilizowania myślistwa. Uczestnicy seminarium ten społeczny głos zdecydowanie wzmocnili autorytetem uprawianej przez siebie nauki, wskazując na merytoryczne przesłanki zmiany obecnego modelu łowiectwa.

Ryszard Kulik

Fot. Robert Garstka